

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	---------------------------------------	--	--	---

Kisemberek nagy baja.

A fiakkerosok keserve.

Apró, kis ekzisztenciák, az élet kicsiny, jelentéktelen pontjai jöttek ismételve, újra hozzánk, hogy vegyük kezünkbe az ő nagy bajukat — amenyire lehet — segítsünk rajtuk, enyhítsük azt. Sajnos azonban, mi nem vagyunk ma abban a helyzetben, hogy segítsünk a rajtuk esett méltatlanságon. A mai rezsimnél mindent a politikai pártszempont irányít. Itt nem lehet mást tenni, mint bevárni, amíg elmúlik rólunk ez a tatárdulás

A fiakkerosokról van szó.

Nem csak arról a három fiakkerosról, akiknek egy erős lendülettel kiűtötték a kezekből a kenyérkereső szerszámot, tönkretették az ekzisztenciájukat, lehetlenné tették a megélhetésüket

Panaszal van telve minden fiakkeros. Nem mernek már megmozdulni sem, mert sohasem biztosak, mikor, milyen alkalomból követnek el olyas valamit, amiért végig csattog rajtuk a rendőrségnek kegyetlenül szigorú büntető ostora. Egy idő óta valóságos irtóháborút indítanak a fiakkerosok ellen.

Mi is amellett vagyunk, hogy a bérkocsisok között rendet kell tartani, hogy a közönség érdekeit meg kell óvni. Ámde, ezt a folytonos büntetést, azoknak a szegény embereknek a megélhetését veszélyeztető folytonos zaklatást nem szabad tulzásba vinni.

És most térjünk át azokra a szegény, szerencsétlen fiakkerosokra, akiket egy kapitányi ítélet egyszerűen megakar fosztani a kenyérkeresetüktől, Azt mondják, hogy az a három fiakkeros olyan gyakran lett büntetve, hogy most már nem lehetett mást tenni, minthogy megfosszák őket a hajtási jogtól. Azt mondják, hogy az egyiket már tizenhátszer büntették meg. De hát mennyi idő alatt? Elvegre ennek a megállapítása is fontos! Egy év alatt, vagy több, vagy rövidebb idő alatt? Nos hát. Azt a fiakkerost tíz év alatt büntették meg tizenhátszer és pedig apróbb kihágásokért. Hát tíz évi működés alatt büntették meg ennyiszor. Hát kérjük tisz-

telettel, vajjon nincsen e több olyan fiakkeros, aki ennyi idő alatt ennyiszor, esetleg jóval többször lett megbüntetve? És vajjon mi a bűne például annak a Szepcsik Balásznak, hogy a kenyérkeresetét tették lehetetlenné? Vadászatra adta kölcsön a fiakkerját, besározták és hajnalban sárosan találták azt, mert éjszaka nem látta. Ezért legfeljebb, ha öt forintot büntethették. Van még valami a rovásán. Egy hivatalban tartóztatták fel másfél óráig és addig felügyelet nélkül hagyta a kocsiját. Mondjuk, ezért is megbüntethették volna öt forintot. E helyett azonban a kenyérkeresetétől fosztják meg. Szép kis rezsim! Valóságos tatár és török átok. Alig hisszük Nincsen olyan fiakkeros, aki ne maradt volna el a vonat, vagy a hajóérkezéstől. Ez már büntetést maga után. Hány fiakkeros késett le az utasától és ezért bizony meg kell őt büntetni.

Vagy talán az a kenyérkeresőt megfosztott fiakkeros az egyedüli, aki a hajó vagy a vonat érkezésénél azt mondta az egyedül jelentkező utasnak, hogy el van foglalva és tényleg nem volt elfoglalva? Avagy másnak soha se volt sáros a bérkocsija, avagy nem volt más senki távol a kocsijától?

Aligha!

Ennek pedig a mi bérkocsis szabályrendeletünk az oka, amely megengedi a fiakkerosnak, hogy hajó, vagy vasut érkezésnél annyi utast vegyen fel a kocsijára, ahány éppen jelentkezik. Így aztán valóságos omnibusszá alakul át a fiakker.

Az a bérkocsis, aki esetleg az egész napon át egy fabatkát sem keresett, ott, az állomásnál akarja a hiányt pótolni. Nincsen az egész országban még egy város, ahol ilyet megengednének

Ezen a rendszeren kell változtatni. Nyomban kevesebb lesz a fiakkerosok kihágása.

Ha azonban tényleg elkövet az a fiakkeros valamit, tessék megbüntetni. Szigorúan. De ne olyan szigorúan, hogy a kenyere essék ki a szájából

Arra a vádra, hogy mi ebből a kérdésből politikát csinálunk, nem is reflektálunk. Aki figyelni a dolgokat, látja,

hogy hol irányít minden ténykedést a politika, vagy helyesebben szólva, a mindennél szentebb pártkérdés.

Türr István szobor

bizottság ma délután ülést tartott. Ezen az ülésen kétségtelenül megállapíthatták azt a szomorú tény, hogy sem az emberek, sem a hatóságok nem nagyon bőkezűek, nem valami nagyon adakozók. Igen nehezen nyílik meg az erszény és ha már egyszer mégis megnyílik, hát bizony-bizony vékonyan hullanak a piculák.

Amikor mi majdnem minden közgyűlésen megszavazunk valamely városnak kisebb-nagyobb összeget valamely helyi nagyság emlékszobrára, elgondolkozhatunk azon, hogy mennyivel bőkezűebbek vagyunk, mint sok más város.

Az Urnak 1908. esztendejében határozta el Baja város törvényhatósági bizottsága, hogy Türr István tábornok emlékére ércszobrot emel. Annak a Türr Istvánnak, akinek a nevetől hangos volt egyszer, az elnyomatás korszakában, az ország. Az ország népe vágyva, reménykedve énekelte, hogy:

»Majd hoz Türr Pista puskát«.

Az osztrák jármót levették a nemzet nyakáról, Türr István azonban tovább is dicsőséget, hirt és nevet szerzett a magyaroknak. Egyszerre aztán jött a kérlelhetetlen, a megalkuvást nem ismerő nagy Kaszás, a Halál és elvitte Türr Istvánt. Haláláról vezércikkben emlékeztek meg a lapok.

Türr István elköltözött és szülővárosa, Baja kérés szóval fordult az országhoz: Adjatok, hogy a nagy Férfinak méltó emléket emelhessünk.

És megindult a gyűjtés, amely immár 1908. év óta, tehát négy esztendeje folyik. És begyűlt a pénz, a »sok adománya«. Adományok ugyan adomány, csak hogy nem sok. Mindössze 6511 korona és néhány fillér folyt be, amelyet a következők adtak.

A vármegyék	2005 K — f
A városok	911 K 98 f
A községek	38 K 12 f
A pénztintézetek	393 K — f
A testületek és egyesületek	1238 K — f
Baja város 1909. évben	400 K — f
Kamatok	490 K — f
Építési engedélyekből	65 K — f

A városok bőkezűségéről érdekesen szól a kimutatás. Van olyan város (nem is egy) amely 3 koronát adott, de van olyan is, amelynek gyűjtőívén 60 nem korona, hanem fillér szerepel.

Ugy-e bár ez nagy bőkezűség?

A bizottság mai ülésén beszámoltak a gyűjtés eredményéről és elhatározták, hogy

a gyűjtést folytatják és a kormánytól is kérnek adományt.

Nem tudjuk, hogy a gyűjtés folytatása milyen lesz, de azzal már most tisztában vagyunk, hogy Baja város piacát nem egyhamar disziti Türr István ércszobra.

A pénzhamisítók. Hamis pénzgyár a pusztán. A visszaeső büniös.

Magirtuk a napokban, hogy a bajai csendőrség leleplezett egy veszedelmes pénzhamisítót, akit nyomban le is tartóztatott.

A pénzhamisító, akit a csendőrség letartóztatott és a bajai bíróságnak átadott, Csizmadia Ádám nem újonc a pénzhamisítás rögös és egyáltalán nem hímes mezején. Csizmadia Ádám most nem rég került ki az Isten szabad ege alá a börtön dohos levegőjéről. Három esztendőre volt az öreg pénzhamisítást büntetve, amelynek egy nagy részét »becsülettel« le is szolgálta. Mivelhogy jó magaviseletű volt, augusztus hónapban kilenc hónapos föltételes szabadságra bocsátották.

Amikor aztán háta mögött érezte a börtön ajtaját, mint egy szorgalmas, józan polgár gondolkodni kezdett és szabadon barátunk után így szólt!

— Élni kell. Fogjunk valami tisztességes munkához!

És minthogy élni kell, foglalkozás után nézett és ismét a régi mesterségéhez kezdett. Szóval ott folytatta a pénzhamisítást, ahol becsuktatása előtt elhagyta.

Megszervezte a pénzgyárat és üzembe helyezte. Sőt üzlettárs után is nézett Raffay György személyében. Hogy ennek a Raffay Györgynek mi lett volna a szerepe, azt még eddig nem lehetett megállapítani. Most egyelőre mindakettlen, Csizmadia Ádám is, meg Raffay György is a bajai királyi járásbíróság fogházában ülnek és várják további sorsukat. Csizmadiaról bizonyos már a pénzhamisítás. Nála találtak ötvenhárom darab hamis egykoronást és egész rakás pénzhamisító származást, amelyet a bajai bíróság — egy sulyos satu kivételével — elküldötte a szegedi törvényszékhez, mint amely illetékes pénzhamisító ügyekben illekezni.

Hogy Raffaynak milyen szerepe volt, vagy egyáltalán volt-e szerepe, azt a további vizsgálat fogja megállapítani.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. december 12.

A képviselőház ülése

A földmivélségi tárca költségvetését ma részleteiben is elfogadta a Ház. Serényi Béla gróf államtitkár kifejtette a programját. Az állami érdekek inten-

zivebb kihasználhatása végett azok közelébe vasutakat és közutakat épít. Az állattenyésztés fejlesztésére és ezzel a kivándorlás csökkentésére ingyen legelőt ígér. A víziutak fejlesztésére törekszik. Klátásba helyez nagyobb szabású parcellázást.

A részletes tárgyalásnál felszólal Popp Csicsó, Mándy Samu és Hock János. Ezután részleteiben is elfogadják a javaslatot.

A váltócsalás.

A Kereskedelmi Bank kárára elkövetett váltóhamisítás ügyében tovább folyik a nyomozás. A rendőrség kihallgatta ma Richvicky öccsét. Bauer után folyik országsszerte a hajszá. Nyomára azonban még mindig nem akadtak.

Még egy főherceg

hagyja el szerelmért a rangját. Henrik főherceg. Wölling Lipót testvére beleszeretett egy polgári származású lányba, azt elveszi és lemond főhercegi rangjáról és a katonaságnál viselt állásáról.

NAPIHIREK.

Vallomás.

P. Bellától.

Mosolygó arccal járok-kelek,
Irgyelnek az emberek,
Mit is keseregjek? vannak sebek,
Melyekre gyógyirt nem lelek.

Ki rám néz arra rámosolygok,
S ha rám szakadnak terhes gondok,
Bár szívem sajog végtelen,
Én egyre-egyre kacagok.

Fájó emlékeim börtönönré,
Az ajkam — amidón kacag,
De, ha bús magányomba térek,
A szívem majd hogy megszakad.

Ott kün — a nyüzsgő, emberárban
Kedvem csapongós vig madár,
De utam ha visz a magányba,
Ajkamról a mosoly elszáll.

Szomorú, fázós emberek
Hiszik — beh boldog is vagyok!
Ah! ne is tudja soha! senki!
Hogy a lelkem — zokog... zokog...

Halálozás. Őszinte megilletődéssel vettük azt a hírt, hogy Braun Edéné szül. Brinzl Ilona f. hó 12-én 26 éves korában Budapesten elhunyt. A megboldogult négy apró árva gyermeket hagyott maga után.

A tűzoltóság jubileuma. Most van negyvenedik évfordulója annak, hogy megszervezték Baján az önkéntes tűzoltóságot. Ennek az évfordulónak az alkalmából vasárnapi disz-közyűlést tart a bajai tűzoltóság és utána bankettet.

Chanuka ünnepély lesz holnap este az izraelita templomban, amely ünnepély keretében magyar hitszónoklat tartatik.

Bérlét. A gőzfürdőben január hó elsejétől kezdve 50 darab, a családtagokra is átruházható gőzfürdőjegy 30 koronáért váltható. Korlátlan fürdőre jogosító bérlét a fürdőpénztárnál megegyezés szerint váltható.

Kutak az iskolákban. Az építő bizottság elhatározta, hogy az összes iskolákban Norton kutakat furat.

Bauer Lajos bajai szereplése. Bauer Bajor Lajos a Budapesti Kereskedelmi bank váltócsalója nemrégiben, csak alig néhány héttel ezelőtt Baján is járt és úgy szerepelt, mint egy dus gazdag ember. Megismerkedett még Budapesten egy bajai család gyönyörű szép leányával és a váltócsalás után lejtött Bajára megkérni a leány kezét. A család nem bízott hozzá, mert ismeretlen volt előtte. Bauer Bajor aztán kijelentette, hogy ő gazdag vagyományos ember, nem kell félni ő nem akarja a leányt megcsalni, sem a szülőket. Hogy a bizalmat megnyerje — állítólag — elhelyeztetit Baján egy helybeli pénzintézetnél tizezer koronát is. Ez utóbbi azonban nincsen meg erősítve.

Beiskolázatlan gyermekek. A tankötelesek összeírásának munkájával elkészültek, mely alkalmából megállapították, hogy a város belterületén 80, a város külterületén 140 gyermek van beiskolázatlanul. Hogy az a nyolcvan iskolaköteles gyermek miért rekedt az iskolán kívül, azt nem tudjuk. A szám nem is olyan magas. De azt már megállapíthatjuk, hogy az a száznegyven gyermek a külterületen azért nem fogja soha sem megismerni az írás és olvasás művészetét, mert az állam spórolni akart és huztahalasztotta a külterületi iskolák megépítését. Egyébként az a száznegyven gyermek szomorú bizonyossága a magyar iskolaügy elmaradottságának.

Hamis pénz forgalomba hozataláért állott egy 16 esztendő suhanc a bíróság előtt. A gyerek ártatlannak mondotta magát, mert csak úgy, véletlenül és tudta nélkül jutott a hamis pénzhez. A gyerek elmondta aztán családi viszonyait. Hat esztendővel elhagyta apja a hat gyerekből álló családot és édes anyját, azóta nem került elő. Ő a legidősebb a testvérei között és az egész család az ő és az anyja keze munkája után él. A gyerekről szóló környeztet tanulmány mindezt igazolja és azt is, hogy a fiu jóra való, szorgalmas, becsületes gyerek. Valószínű, hogy igazat állít a hamis pénz dolgában is. A tárgyalást elhalasztották.

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101

Az állandóan melegítő
„METEOR“
KÁLYHÁK
a legjobbak és leg-
tökéletesebbek!
Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben!
Eddig 700,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.
Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamajolajat szívesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható **Gyarmati Emil** gyógytárában Baján. Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.

Cipész-üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a régi **Weisz Henrik-féle** úri és női

cipész-üzletet

átvéve, a magam régen fenálló jónevű üzletével egyesítve, az Erzsébet-királyné utcában volt saját üzletemet is áthelyeztem a **Központi Szálloda** épületében tovább vezetem és tovább is azon fogok igyekezni, hogy elegáns kivitelű, jó és szolid munkával szolgáljam ki t. megrendelőimet.

Raktáron tartok mindennemű, saját készítményű úri és női cipőket.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

kitűnő tisztelettel

Szilágyi Sándor
úri és női cipész.

9657. sz.

1911. tklvi. sz.

Arverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Kelemen József bajai ügyvéd által képviselt Lipkovies Mór javára Velin Antalné hercegszántói lakos elleni 64 K 08 f tőke, ennek 1911. május 10. napjától járó 5% kamatai, 32 K 60 f eddigi, 20 K ezuttal megállapított és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. t.-c. 144. és következő §§-i, valamint az 1908. 41. t.-c. 21 § alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíró, mint területén levő és a hercegszántói 2019. sz. betéti 375. ö. i. sz. házasságba Velin Antal házszólóval jogával terhelten 1696 korona kiküldési árban ezennel elrendeli és annak Hercegszántó községhez tartozó 1911. évi december hó 30. napjának d. e. 10 óráját kitéti.

Az elárverezendő ingatlan a kiküldési ár felénél alább eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A bajai kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Baja, 1911. szeptember 17. napján.

Dr. Rácz,
kir. bírós.

KARÁCSONYRA ÉS UJÉVRE

ajándéknak

a legalkalmasabb és legcélszerűbb

Varrógép, Grammofon, Kerékpár.

Ezeknek jóságáért és tartósságáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalok.

Meglepő olcsó árak Kedvező fizetési feltételek.

Tessék meggyőződni.

Kitűnő tisztelettel

Fränkl Ignác
mechanikus

Budapesti-ut 15 szám a.

Jól főlő

MAGYAR LENCSE

literenként 13 krajcárért kapható.
Bende utca 3. sz. (A Központi Szálloda hátsó kapuja mellett)

Az már bizonyos,

mert sok százezren bizonyítják, hogy ma a legjobb és megbízhatóbb házszer

az Erényi S.

„Rádium“

Sósborszesze.

Mert ez öre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és edzi az izmokat, kitűnő fájdalomcsillapító. Páratlan, mint szájviz, haj és bőrápoló szer.

Okvetlen szükséges minden háztartásban!

Kapható 44 f., 1 K 10 és 2 K 20 f üvegekben
Fleischmann Benő Fiai cégnél
BAJA.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkezdveltségű

pécsi tettyei kristálytisza üdítő és borvizet

itták, mely nemesak a legolcsóbb hanem a legkellemebb ízű asztali viz. — Óvszer fertőző betegségek ellen!

Főraktár: IFJ. CSERBA GYÖRGY fűszerüzletében.

Ára palack cserével: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér.

1 1/2 liter 32 fillér.

ÁLLANDÓ

← BUTORKIÁLLÍTÁS →

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *fa- és kárpitos butorait* meglepő kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett. ➡ Diszítéket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi ➡ Telefonszám 84.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándéknak

egy szép divat-mellény vagy nadrág

nagy választék olcsó árban

Babócsay Károly

uri szabótól, Bogovits-ház.

Eladó

Baján, István-megye, Ujsor 30. szám alatti **ház és beltelek**. Bővebb felvilágosítást venni szándékozó tőlem nyerhet.

Tomcsányi Sándor ügyvéd,
Kossuth-utca 11. sz.

A technika csodája.

A világon a legjobbnak bizonyult

Távgyújtó gázhoz

egy gombnyomás által meggyújtható bármilyen távolságról és eloltható.

Gázömlés teljesen kizárva.

Megtekinthető bármikor működésben üzletben, ahol mindennemű elektrótechnikai és mechanikai munkák szakszerűen és pontosan végeztenek.

Teljes tisztelettel

Fränkl Ignác mechanikus.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban

BUTOR

legegyszerűbb és legegánsabb kivitelben **készpénzért és részletfizetésre** legolcsóbban beszerezhető:

HAAS és WEISZ cégnél BAJA

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a városháza épülettel szemben.
Telefon szám: 143. **Meghívásra azonnal jövünk!** Telefon szám: 143.

Kárpitos-munkákat és tervszerinti lakberendezéseket elvállalunk.

BOÁK ÉS KARMANTYUK SZŐRMEÁRUK.

Óriási választék: Moufflonok minden színben. — Griesz és Alacska rókák, Skunszkok
Kék rókák (seloppuk) perciák.
Kabát bélések, gallérok és sapkák minden szőrme fajban.

Alakítások és javítások gyorsan eszközöltetnek.

Halász-féle kalap és szücs-üzlet.

Üzlet megnagyobbítás.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Budapesti-úton levő

mechanikai üzletemet

tehetően kibővíttem, nagyobb árukészlettel láttam el.

Állandóan nagy raktárt tartok kitűnő ipari és családi varrogepekből, eredeti francia gramofonokból, valamint óriási választékot gramofonlemezekből.

Kedvező fizetési feltételek.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kéri kitűnő tisztelettel

Fránkl Ignác
mechanikus.

Karácsonyi kiárusítás.

A raktáromon levő összes áruk **igen olcsó áron kaphatók** és pedig: fekete és színes kosztümök alkalmi köpenyek, kabátok, pongyolák, bársony-, selyem- és batist blouzok, szoknyák, övek, jakok, tollboak.

Fenyvesi Sarolta
divatterme

Saját készítményű fűzők 8 koronától feljebb **Próbababák** eladók

a legmegbízhatóbb biztonsági beretválókészülék

könyökeiben mozgó pengékkel, amelyek a helyes vágási szög előidézői. A készülék ára inclusive fenőkészülék és drb. késsel elegáns bőrtokban **24 korona**. Esetleg megegyezés szerinti részletfizetésre is

Kapható Baján:

Lázár Sámuel

köt- és látszerész üzletében.

Alkalmas karácsonyi és újvi ajándék.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68.

Által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóherecséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kéveköto-aratógépek, szénagyújtók, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egyetemese aczélekek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

